

D 17

3-9-1970 Oss, musichschool (complete)

Chakravarty, Sanyal, Sahai
sitar, sitar, tabla

1. rag shivranjani (S Indian origin, since ca 50 years)
no ma, no ni, both ga's, komal ^{↳ N. India} predominantly.

alap → ca 25' total ca 65' + 1' applause

tala: "home made" "ektaal ki sawari" ³

structure: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 1

P.T.O.

2. Bhairavi Humri = 6 beats (dadra?)

28' + 1' 30" applause.

O S S E M U Z I E K S C H O O L

Eikenboomgaard 10

telefoon 23727 (Kansgetal: 04120)

Oss, augustus 1970

Aan Belangstellenden !

Met bijzonder groot genoegen kan ik U een concert aankondigen, dat gegeven zal worden door drie indiasche musici:

Ram Chakravarty, sitar-docent aan de Faculty of Music and Fine Arts van de Banares-Hindu-University te Varanasi, India.
Tevens concert-sitarist.

Krishna Sanyal, Concert-sitariste en All-India-radio artiste,
leerlinge van bovengenoemde sitarist.

Sharda Sahai, vast tabla-speler van genoemde faculteit, met uitgebreide concertervaring, ook in het buitenland (Ver. Staten, Engeland en Frankrijk)

Zij zullen U in een geheel andere klankwereld brengen, dan de ons zo vertrouwde westerse muziek. In wezen echter hebben deze twee muzieksoorten meer raakpunten, dan men op het eerste gehoor zou zeggen. Historisch gezien zijn ze immers van soortgelijke uitgangspunten gestart, en in de ontwikkeling zijn talloze parallellen aan te wijzen.

Ik hoop, dat dit concert er toe bij zal dragen de muziek uit een andere cultuur iets naderbij te brengen en dat het, d.m.v. het beluisterde duidelijk zal worden, dat niet één enkele weg de juiste is om een hoge ontwikkelingstrap te bereiken. In dit geval in muziek, waar ritmische en melodische mogelijkheden tot het uiterste zijn uitgebuit.

Dit concert zal plaatsvinden in de aula van de muziekschool op
donderdag 3 september half acht (19.30 uur)

Toegang volwassenen f 1,50, jeugdigen f 0,75

Kaartverkoop aan de administratie op 1, 2, en 3 september van 16.00
tot 18.00 uur en aan de zaal.

Het aantal beschikbare plaatsen is beperkt!

Met de meeste hoogachting,
J.L. Verhoeven dir

Hindoestaanse Klassieke Muziek

De oudste ons bekende geschreven ichtgevingen over muziek in India, dateren waarschijnlijk van enige honderden jaren vóór Christus.

Daarin vinden we beschreven de zgn. "Marga"-muziek. Dit was de geestelijke muziek, waarvan de eens vastgestelde regels niet veranderd mochten worden. In de 2e eeuw na Chr. bestaat er, in ieder geval, naast de Marga-muziek, de voor ge noegen geschapen "Desh" - muziek, waarvan de voorschriften of regels niet onveranderlijk zijn.

De Muziek, die U op dit concert zult horen, behoort tot de Noord-Indiase aftakking van deze laatste groep. Het is de "Hindoestaanse" muziek. Contrapunt, harmonie en modulatie (3 kenmerken van de westerse muziek) horen er niet in thuis. (Wel kunnen soms verschuivingen worden toegepast, die in zekere zin, vergeleken zouden kunnen worden met onze modulaties. Dit mag echter slechts in bepaalde melodie-patronen).

De twee belangrijke pijlers van de Indiase Muziek zijn :

1. Raga of melodisch patroon : de combinatie van een toonreeks en een aantal eigenschappen en regels.
2. Tala of ritmische cyclus : een zich steeds herhalend bepaald aantal maten in even en/of oneven groeperingen.

In ieder geval bestaan er honderden raga's. Een musicus moet er 50 à 60 beheersen; d.w.z. uitvoeren kunnen.

Het aantal van de belangrijke tala's ligt om en nabij de 20.

Ongeveer 95% van de voorgedragen Hindoestaanse muziek is "Improvisatie".

De rol van de compositie, die kort is, en als uitgangspunt dient voor de improvisatorische uitwerking van de raga, is klein en het is dan ook niet de gewoonte componisten in programma's te vermelden. De improvisatie, die gebonden is aan de melodische en ritmische voorschriften van resp. Raga en Tala, vormt een essentieel bestanddeel van de Hindoestaanse klassieke muziek.

Het totaalbeeld is : Vrijheid (door de improvisatie) in gebondenheid (door de regels) .

De zanger of instrumentalist houdt zich bezig met de eenstemmige melodie, die ritmisch begeleid wordt door de tabla-speler. (de rechtse der twee trommels wordt op de tonica gestemd), terwijl de ononderbroken achtergrondtonen, gebaseerd op tonica en kwint (deze laatste, mits hij in de toonreeksen voorkomt) het geheel ondersteunen. In vele gevallen wordt de 4 snaren bevattende tambura (een tokkelinstrument) hiervoor gebruikt. Soms imiteert een andere musicus uit de groep de improvisaties van de solist.

In combinatie met zang vooral, worden deze imitaties wel op de sarangi (een strijkinstrument) uitgevoerd.

Na een korte of lange improvisatorische introductie, gebaseerd op de raga, zonder ritmische begeleiding, begint het samenspel tussen solist en tablaspeeler, waarbij de solist, zowel, tijdens het brengen van de korte compositie, als tijdens de improvisatie, zich constant moet houden aan de regels van het melodische patroon, maar tevens, zonder onderbreken de ritmische cyclus in het oog moet houden.

Hierbij speelt het steeds weer terugkerende beginfragment der compositie (ter lengte van één cyclus, of een deel ervan) een controlerende rol. Dát fragment moet nl. bij terugkeren, na een kortere langere improvisatie weer op dezelfde maten van de cyclus vallen, zoals in de compositie is aangegeven.

De op de tabla gespeelde cyclus is op een ritmisch patroon gebaseerd en loopt constant door, met of zonder variaties, welke laatste zeer ingewikkelde vormen kunnen aannemen.

Kortere en langere melodische of ritmische motieven, die 3 maal achter elkaar herhaald worden, moeten altijd op de le maat van de cyclus uitkomen. Dit heeft een afsluitend effect en dient als een soort climax. Een gezamenlijk "goed" uitkomen (d.w.z., dat men zich niet heeft verteld) heeft een blijde blik van verstandhouding tussen de spelers tot gevolg. In India, óók tussen het publiek en de musici, aangezien de Indiase luisteraar, voor zover hij bekend is met de constructie van de muziek, het geheel niet alleen nauwkeurig op de noot, maar ook op de tel tracht te volgen.

Het solo-instrument, dat U gaat beluisteren is de sitar.

Deze heeft 7 hoofdsnaren (waarin begrepen, de beide achtergrondtoonsnaren) en 11 tot 13 hulpsnaren, die onder de hoofdsnaren geplaatst zijn.

De sitar, waarvan i.v.m. de stemming de "Frets" verplaatsbaar zijn, wordt met een draadplectrum bespeeld.